

УДК 7.091.01

DOI 10.32461/2226-3209.3.2025.344477

**Цитування:**

Крипчук М. В., Деркач С. М. Режисерський інструментарій сучасних спортивно-стадіонних видовищ. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 3. С. 342–346.

Krypchuk M., Derkach S. (2025). Director's Toolkit of Modern Sports and Stadium Performances. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 3, 342–346 [in Ukrainian].

**Крипчук Микола Володимирович**,  
кандидат мистецтвознавства, професор,  
Київський національний університет  
культури і мистецтв  
<https://orcid.org/0000-0002-1255-7135>  
[kripchuk@gmail.com](mailto:kripchuk@gmail.com)

**Деркач Світлана Миколаївна**,  
кандидат мистецтвознавства, професор,  
Київський національний університет  
культури і мистецтв,  
заслужений діяч мистецтв України  
<https://orcid.org/0000-0002-5963-6463>  
[sderkach@ukr.net](mailto:sderkach@ukr.net)

## РЕЖИСЕРСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СУЧАСНИХ СПОРТИВНО- СТАДІОННИХ ВИДОВИЩ

**Мета статті** – виявити особливості постановки спортивно-стадіонних масових театралізованих видовищ на сучасному етапі розвитку соціокультурного простору та окреслити провідні тенденції проведення церемоній спортивних мегаівентів в контексті специфіки проблематики розширення режисерського інструментарію. **Методологія дослідження.** Застосовано системний та типологічний метод, метод аналізу та синтезу, метод мистецтвознавчого та компаративного аналізу. **Наукова новизна.** Розглянуто проблематику оновлення підходів до постановки спортивно-стадіонних видовищ на прикладі церемонії відкриття Олімпійських ігор 2024 р. (режисер Т. Жоллі) та церемонії передачі олімпійського прапора між Олімпійськими іграми в Пекіні та Олімпіадою в Мілані-Кортіні 2026 р. (режисер М. Баліч); проаналізовано концепцію церемоній Олімпійських ігор в Мілані-Кортіні 2026 р. режисер М. Баліча; виявлено провідні тенденції сучасної режисури спортивно-стадіонних масових театралізованих видовищ. **Висновки.** Дослідження виявило, що на сучасному етапі розвитку соціокультурного простору основними джерелами режисерських концепцій спортивно-стадіонних масових театралізованих видовищ є запити глядача на динамічні, яскраві, інклюзивні, сповнені нових несподіваних рішень та використання інноваційних цифрових технологій постановки. На основі аналізу церемонії відкриття Олімпійських ігор 2024 р. в Парижі (режисер Т. Жюлі), церемонії передачі олімпійського прапора між Олімпійськими іграми в Пекіні та Олімпіадою в Мілані-Кортіні 2026 р. (режисер М. Баліч) та концепції масових театралізованих видовищ Олімпійських ігор Мілані-Кортіні 2026 р. виявлено, що основний акцент режисерами зроблено на інноваційних підходах до візуалізації основних постулатів Ігор, дбайливого ставленні до традицій, репрезентації національної ідентичності країни проведення, популяризації стійкого розвитку, розмаїття та інклюзії. Розширення режисерського інструментарію відбувається за рахунок інтегрування інноваційних цифрових технологій, що надають можливість створити унікальні іммерсивні середовища, посилити відчуття співучасті, передати емоції спортсменів та ін. Серед характерних прийомів: зміна традиційних місць та форм проведення церемоній; використання урбаністичного простору як ключового сценографічного тла театралізованого видовища, що є транслятором культурної ідентичності; звернення до естетики та стилізації; використання іммерсивних та інтерактивних технологій, а також світлового і відеодизайну та ін.

**Ключові слова:** спортивно-стадіонні шоу, масове театралізоване видовище, режисерський інструментарій, спортивні мегаівенти, Олімпійські ігри, іммерсивні технології, динаміка, видовищність.

**Krypchuk Mykola**, Ph.D. in Art Studies, Professor, Kyiv National University of Culture and Arts; **Derkach Svitlana**, Ph.D. in Art Studies, Professor, Honoured Art Worker of Ukraine, Kyiv National University of Culture and Arts

### Director's Toolkit of Modern Sports and Stadium Performances

**The purpose of the article** is to identify the features of the production of sports and stadium mass theatrical performances at the current stage of development of the socio-cultural space and to outline the leading trends in the holding of sports mega-event ceremonies in the context of the specifics of the problems of expanding the director's tools. **Research methodology.** The systematic and typological method, the method of analysis and synthesis, the method of art history and comparative analysis were applied. **Scientific novelty.** The problems of updating approaches to the production of sports and stadium spectacles are considered using the example of the opening ceremony of the

2024 Olympic Games (director Th. Jolly) and the ceremony of transferring the Olympic flag between the Olympic Games in Beijing and the Olympics in Milan-Cortina 2026 (director M. Balich); the concept of the ceremonies of the Olympic Games in Milan-Cortina 2026 by director M. Balich is analysed; the leading trends in modern directing of sports and stadium mass theatrical spectacles are identified. **Conclusions.** The study revealed that at the current stage of development of the socio-cultural space, the main sources of directorial concepts for sports and stadium mass theatrical performances are the audience's requests for dynamic, bright, inclusive productions full of new unexpected solutions and the use of innovative digital technologies. Based on the analysis of the opening ceremony of the 2024 Olympic Games in Paris (director Th. Jolly), the Olympic flag handover ceremony between the Beijing Olympic Games and the 2026 Milan-Cortina Olympics (director M. Balich) and the concept of mass theatrical spectacles of the 2026 Milan-Cortina Olympic Games, it was found that the main emphasis of the directors was on innovative approaches to the visualisation of the main postulates of the Games, a careful attitude to traditions, the representation of the national identity of the host country, the popularisation of sustainable development, diversity and inclusion. The expansion of the director's tools is due to the integration of innovative digital technologies that make it possible to create unique immersive environments, enhance the sense of participation, convey the emotions of athletes. Among the characteristic techniques: changing traditional places and forms of holding ceremonies; the use of urban space as a key scenographic background of theatrical spectacle, which is a translator of cultural identity; an appeal to eclecticism and stylisation; the use of immersive and interactive technologies, as well as lighting and video design.

**Keywords:** sports stadium shows, mass theatrical spectacle, director's tools, sports mega-events, Olympic Games, immersive technologies, dynamics, spectacle.

Актуальність теми дослідження. Серед сучасних видів масових театралізованих видовищ спортивно-стадіонні шоу, урочисті події та церемонії займають особливе місце. Їх призначення, реципієнтів, місця проведення, масштабність та меседж, що зазвичай репрезентує головну ідею спортивного заходу, зумовлює використання специфічного хореографічного, музичного, вокального, літературного, візуального, іконографічного та ін. матеріалів, неординарних режисерських підходів та інструментарію. Найбільшу увагу привертають Олімпійські церемонії – серед розмаїття спортивних свят вони беззаперечно є найбільш вражаючими, дорогими та численними (як за кількістю учасників-виконавців, так і за кількістю глядачів), оскільки в їх постановці використовуються інноваційні сценічні технології та сміливі режисерські рішення. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю теоретизації практики постановок церемоній Олімпійських ігор сучасності.

Аналіз публікацій. Незважаючи на значний інтерес таких українських науковців, як: О. Косінова [2], Д. Кучер [3], М. Мельник [4], В. Вовкун [1], О. Тадля [6], Р. Набоков [5], В. Фішер [7] та ін. до різноманітних аспектів режисури естради і масових свят, спортивно-стадіонні видовища та специфіка їх постановки на сучасному етапі розвитку масових театралізованих видовищ лишаються одними з найменш досліджених. В згаданих працях, як і в ряді інших наукових праць, означена проблематика розглядається побіжно та оглядово. Окремих публікацій, присвячених режисерсько-постановчим особливостям сучасних спортивно-стадіонних видовищ недостатньо, що, у свою чергу, посилює актуальність дослідження.

Мета статті – виявити особливості постановки спортивно-стадіонних масових театралізованих видовищ на сучасному етапі розвитку соціокультурного простору та окреслити провідні тенденції проведення церемоній спортивних мегаівентів в контексті специфіки проблематики розширення режисерського інструментарію.

Виклад основного матеріалу. Спортивно-стадіонні масові театралізовані видовища протягом багатьох століть позиціюються як особливі видовища, постановка яких відбувається в певний час в певному місці з нагоди масштабних спортивних заходів, характеризуються специфічними режисерсько-постановчими прийомами (відповідно до локаційних та ряду інших особливостей) і викликають суттєві зміни (як тимчасові, так і кардинальні) в буденному житті суспільства. Серед розмаїття спортивних свят Олімпійські церемонії є найбільш вражаючим, дорогим та численним за кількістю виконавців видовищем, що привертає найбільшу аудиторію. Провідні технології та режисерські рішення великою мірою формують подальший напрям розвитку та визначають провідні тенденції режисури масових свят.

Інноваційний підхід до постановки церемонії відкриття Олімпійських ігор репрезентує Т. Жоллі. У 2022 р. відомого французького актора і режисера, директора Національного театрального центру Le Quai d'Angers було призначено художнім керівником церемонії відкриття та закриття Олімпійських та Паралімпійських ігор 2024 р. в Парижі. Т. Жоллі вперше в історії Олімпійських ігор змінює місце проведення церемоній – зі стадіону («Стад де Франс») на річку Сена (маршрут складає шість кілометрів). У співпраці з Д. Бюрке і О. Беріо

(дизайнери костюмів, Л. Слімані, П. Бушерон, Ф. Ерреро та Д. Габріак (художнє оформлення) та М. Ле Пладиком (постановник хореографії шоу), Т. Жоллі було здійснено амбіційну, історичну та видовищну постановку церемонії відкриття Олімпійських ігор 2024 р. тривалістю три години сорок п'ять хвилин [13]. Т. Жоллі демонструє багатоманіття французької культури, від опери та репу – згідно з його концепцією, так стає можливим поєднати всі складові багатоманітної культурної ідентичності Франції, об'єднати людей та зробити акцент на дотриманні республіканських цінностей – свободи, рівності та братерства. Відповідно до режисерської концепції церемонія, яка складається з різноманітної розважальної програми та шоу, відображає та звеличує всі принади Франції, проте постановник основний акцент робить на масштабності, руйнуванні кліше та еkleктиці, що проявилася, зокрема в поєднанні елементів традиційного і новаторського. Традиційний парад спортсменів біговою доріжкою було замінено на яскравий річний парад на човнах, глядацькі трибуни – набережними, а багатозначним і вражаючим художнім тлом стало урбаністичне середовище сучасного європейського міста. Маршрут включає найбільш знакові пам'ятні місця Парижу – Міст Аустерліц, Собор Паризької Богоматері, Лувр, Еспланада Будинку Інвалідів та Гранд палац, а його фінальною точкою стала площа Трокадеро, еспланада напроти Ейфелевої вежі. В цій частині режисер-новатор застосовує найменше трансформацій, зберігаючи офіційні протоколи – запалення Олімпійського вогню та офіційного оголошення відкриття Ігор 2024 в Парижі. Візуальний ряд посилено лазерним шоу та відеомапінгом на поверхню ріки.

Видовищність церемонії створюється і завдяки хореографічним номерам – головний хореограф-постановник заходу М. Ле Пладек розмістив понад 3 000 танцюристів на всіх мостах вздовж маршруту параду, та костюмам (унікальний дизайн Д. Бюркі поєднує екологічність та вінтажність з сучасністю) [13]. Відповідно до запитів сучасного цифрового суспільства церемонію транслювали на 80-т гігантських екранів, що встановлені по всьому місту, а пряма трансляція в традиційних і нових медіа здійснювалася завдяки зйомкам з дронів, гелікоптерів, човнів та мобільних телефонів [11]. З метою посилення відчуття присутності та співучасті, організаторами було встановлено камери на палубах човнів, що надало змогу глядачу побачити спортсменів та

їх емоції зблизка. Окрім того, з метою покращення наративу про Ігри, було застосовано камери кінематографічного рівня з малою глибиною різкості, що дозволило глядачу зануритися в атмосферу спортивного масового свята. Поєднання даних в реальному часі та нових технологій надало можливість слідкувати за церемонією в найдрібніших подробицях. Завдяки динамічній графіці, заснованій на даних, і розмаїттю ракурсів для повторів, глядацький досвід набуває нових обріїв, створюючи середовище повноцінного занурення у видовище [9]. Новий досвід від співучасті у спортивних масових святах надають численні захопливі функції доповненої реальності, доступні як в офіційному додатку Олімпійських ігор, так і на вулицях Парижа.

Серед сучасних режисерів одним із найвідоміших серед постановників Олімпійських ігор є Марко Баліч (креативний директор Balich Wonder Studio), в творчому доробку якого 16-ть Олімпійських церемоній, включно з церемоніями передачі прапора, Паралімпійських ігор та близька 10-ти регіональних церемоній (церемоній відкриття Азіатських Паралімпійських ігор та Панамериканських ігор).

20 лютого 2025 р. на стадіоні «Пташине гніздо» (Пекін, Китай) відбулася церемонія передачі олімпійського прапора між Олімпійськими іграми в Пекіні та Олімпіадою в Мілані-Кортіні 2026. Відповідно до задуму креативного продюсера М. Баліча, вона розпочалася з виконання італійського гімну М. Аяне під акомпанемент скрипки (Дж. Занон). Двоє дітей у світшотах «Мілана» та «Кортіни» протягли стадіоном великий гнлобус, на якому англійською та китайською мовами з'явився напис Duality, Together («Дуальність, Разом»). М. Баліч наголошує на тому, що сенс напису закладено в основі всього досвіду Олімпійських ігор в Мілані-Кортіні 2026: «це свято зустрічі двох реальностей – міста і гори, на яких Італія побудувала свої переваги та унікальність» [8]. Загалом, на думку М. Баліча, церемонії Олімпійських ігор повинні бути організовані та проведені на найвищому технологічному рівні, щоб надати можливість великій спільноті людей пережити незабутні емоції та отримати новий досвід. Варто зазначити, що постановки масштабних розважальних заходів, які М. Баліч здійснює в різних країнах світу, характеризуються використанням інноваційних технологій та вражаючого наративу, що створює новий та оригінальний спосіб зануритися у світ, що виходить за межі

традиційних або інституційних рамок. Творчий потенціал сучасних мов, що використовуються в спортивних мегасвятах – музика, хореографія, візуальне мистецтво (проекції), графіка та спецефекти створюють відчуття дива і напруги, що викликає незабутні емоції [12].

Церемонія відкриття знаменує собою офіційний старт Олімпійських ігор та передуює більшості змагань. Протягом останніх десятиліть з логістичних причин деякі попередні змагання іноді передували церемонії відкриття, що знаменує собою початок світової спортивної події (як, наприклад, в Парижі в 2024 р.), однак це ніяк не применшує глибинний сенс параді спортсменів і церемонії відкриття.

Відповідно до концепції М. Баліча, італійські зимові ігри, зберігаючи традиції, будуть прагнути до активного залучення спортсменів, глядачів і місцевих спільнот до масштабного святкування. Залишаючи основними подіями парад делегацій та запалення Олімпійського вогню, режисер планує нові ініціативи, що мають посилити участь та інклюзивність безпосередньо на об'єктах змагання [10]. Після церемонії відкриття, святкування та символічні моменти заплановано провести по всьому місту та на олімпійських територіях з метою поширити олімпійський дух за межі стадіону, зробивши глядачів та спортсменів частиною великого свята. Окрім головного місця проведення шоу в Мілані, святкування та заходи відбудуться на олімпійських територіях, з широкомасштабними церемоніями та традиційними парадом делегацій в Предаццо, Лівіньо та Кортіна-д'Ампеццо, залучаючи спортсменів до місць проведення змагань та забезпечуючи широку участь громадськості: від уболівальників та глядачів до громадян та мешканців.

М. Баліч запроваджує інноваційний підхід до театралізації двох традиційних обрядів Олімпійських ігор: запалювання та гашення олімпійського вогню. Вперше буде два Олімпійських котли, один розташований у Мілані, біля Арко делла Паче, знакової пам'ятки міста, а другий – у Кортіна-д'Ампеццо, на площі П'яцца Дібона [10]. Ці моменти, що символізують єдність, братерство між народами та світовий спортивний дух, будуть примножені.

Висновки. Дослідження виявило, що на сучасному етапі розвитку соціокультурного простору основними джерелами режисерських концепцій спортивно-стадіонних масових театралізованих видовищ є запити глядача на

динамічні, яскраві, інклюзивні, сповнені нових несподіваних рішень та використання інноваційних цифрових технологій постановки. На основі аналізу церемонії відкриття Олімпійських ігор 2024 р. в Парижі (режисер Т. Жюлі), церемонії передачі олімпійського прапора між Олімпійськими іграми в Пекіні та Олімпіадою в Мілані-Кортіні 2026 р. (режисер М. Баліч) та концепції масових театралізованих видовищ Олімпійських ігор Мілані-Кортіні 2026 р. виявлено, що основний акцент режисерами зроблено на інноваційних підходах до візуалізації основних постулатів Ігор, дбайливому ставленні до традицій, репрезентації національної ідентичності країни проведення, популяризації стійкого розвитку, розмаїття та інклюзії. Розширення режисерського інструментарію відбувається за рахунок інтегрування інноваційних цифрових технологій, що надають можливість створити унікальні імерсивні середовища, посилити відчуття співучасті, передати емоції спортсменів та ін. Серед характерних прийомів: зміна традиційних місць та форм проведення церемоній; використання урбаністичного простору як ключового сценографічного тла театралізованого видовища, що є транслятором культурної ідентичності; звернення до еkleктики та стилізації; використання імерсивних та інтерактивних технологій, а також світлового і відеодизайну та ін.

#### Література

1. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Вид. 2-ге. Київ : НАКККиМ, 2020. 362 с.
2. Косінова О. М. Сценарна майстерність театралізованих видовищ. Київ : НАКККиМ, 2018. 164 с.
3. Кучер Д. Ю. Семіотика у сценічному дизайні театралізованих концертів : дисертація ... доктора філософії за спеціальністю 022 «Дизайн» (галузь знань 02 «Культура і мистецтво»). Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, 2025. 315 с.
4. Мельник М. М. Церемонія в контексті сучасних концертних програм. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Мистецтвознавство*. 2016. №2. С. 193–198.
5. Набоков Р. Г. Технологія та режисура театралізованої політичної акції. *Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція* : матеріали Всеукр. наук. конф. наук.-педаг. прац., докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2021. С. 234–238.

6. Тадля О. М. Формування професійних компетентностей майбутнього режисера видовищних мистецтв і шоу-проектів. *Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція* : матеріали Всеукр. наук. конф. наук.-педаг. прац., докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. С. 111–113.

7. Фішер В. Режисерський метод у сценічно-постановчій творчості Бориса Шарварка. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Сценічне мистецтво*. 2022. № 5(1). С. 43–52.

8. Da Pechino a Milano-Cortina: la bandiera olimpica nelle mani dei sindaci Sala e Ghedina. Confcommercio. 2025. URL: <https://www.confcommerciamilano.it/it/news/news/Da-Pechino-a-Milano-Cortina-la-bandiera-olimpica-nelle-mani-dei-sindaci-Sala-e-Ghedina/#:~:text=Con%20la%20cerimonia%20del%20passaggio,quelle%20di%20Milano%2DCortina%202026>. (дата звернення: 07.08.2025).

9. Des innovations au service d'une expérience digne du cinéma aux Jeux de Paris 2024. Olympics. 2024. URL: <https://www.olympics.com/cio/news/des-innovations-au-service-d-une-experience-digne-du-cinema-aux-jeux-de-paris-2024> (дата звернення: 12.07.2025).

10. La Cerimonia di Apertura Olimpica. Olympics. 2025. URL: <https://www.olympics.com/it/milano-cortina-2026/cerimonie/cerimonia-di-apertura> (дата звернення: 20.07.2025).

11. Padovani L. Cérémonie d'ouverture des JO de Paris 2024 : le moment de gloire (annoncé) de Thomas Jolly, directeur artistique de l'événement. Olympics. 2024. URL: <https://www.olympics.com/fr/infos/ceremonie-ouverture-jo-paris-2024-gloire-thomas-jolly-directeur-artistique-evenement> (дата звернення: 12.07.2025).

12. Pariante F. Ecco come si organizza una Cerimonia Olimpica: intervista a Marco Balich. Artribune. 2022. URL: <https://www.artribune.com/professionisti-e-professionisti/who-is-who/2022/02/intervista-marco-balich-cerimonia-olimpica/> (дата звернення: 17.07.2025).

13. Smirnova L. Cérémonie d'ouverture des JO de Paris 2024 : Horaires, parcours, diffusion... Tout savoir sur cet événement historique. Olympics. 2024. URL: <https://www.olympics.com/fr/infos/ceremonie-ouverture-jeux-olympiques-paris-2024-tout-savoir-heure-parcours-diffusion> (дата звернення: 08.07.2025).

### References

1. Vovkun, V. V. (2020). The art of directing mass spectacles. NAKKKiM [in Ukrainian].

2. Kosinova, O. M. (2018). Stage mastery of theatrical spectacles. NAKKKiM [in Ukrainian].

3. Kucher, D. Yu. (2025). Semiotics in stage design of theatrical concerts. PhD dissertation. Kyiv [in Ukrainian].

4. Melnyk, M. M. (2016). Ceremony in the context of modern concert programs. Scientific notes

of the V. Hnatiuk National University of Culture and Arts. Series: Art Studies, 2, 193–198 [in Ukrainian].

5. Nabokov, R. H. (2021). Technology and direction of theatrical political action. Current discourses of pop art: traditions and European integration. Proceedings of the All-Ukrainian scientific conference of scientific and pedagogical workers, doctoral students, postgraduate students, applicants, master's students and students (Kyiv, 2021, April 21), 234–238 [in Ukrainian].

6. Tadlia, O. M. (2021). Formation of professional competencies of the future director of performing arts and show projects. Current discourses of pop art: traditions and European integration. Proceedings of the All-Ukrainian scientific conference of scientific and pedagogical workers, doctoral students, postgraduate students, applicants, master's students and students (Kyiv, 2021, April 21), 111–113 [in Ukrainian].

7. Fisher, V. (2022). The directorial method in the stage and production work of Boris Sharvark. Bulletin of the Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Stage Art, 5 (1), 43–52 [in Ukrainian].

8. Da Pechino a Milano-Cortina: la bandiera olimpica nelle mani dei sindaci Sala e Ghedina. Confcommercio. (2025). Retrieved from: <https://www.confcommerciamilano.it/it/news/news/Da-Pechino-a-Milano-Cortina-la-bandiera-olimpica-nelle-mani-dei-sindaci-Sala-e-Ghedina/#:~:text=Con%20la%20cerimonia%20del%20passaggio,quelle%20di%20Milano%2DCortina%202026> [in Italian].

9. Des innovations au service d'une expérience digne du cinéma aux Jeux de Paris 2024. Olympics. (2024). Retrieved from: <https://www.olympics.com/cio/news/des-innovations-au-service-d-une-experience-digne-du-cinema-aux-jeux-de-paris-2024> [in French].

10. La Cerimonia di Apertura Olimpica. Olympics. (2025). Retrieved from: <https://www.olympics.com/it/milano-cortina-2026/cerimonie/cerimonia-di-apertura> [in Italian].

11. Padovani, L. (2024). Cérémonie d'ouverture des JO de Paris 2024: le moment de gloire (annoncé) de Thomas Jolly, directeur artistique de l'événement. Olympics. Retrieved from: <https://www.olympics.com/fr/infos/ceremonie-ouverture-jo-paris-2024-gloire-thomas-jolly-directeur-artistique-evenement> [in French].

12. Pariante, F. (2022). Ecco come si organizza una Cerimonia Olimpica: intervista a Marco Balich. Artribune. Retrieved from: <https://www.artribune.com/professionisti-e-professionisti/who-is-who/2022/02/intervista-marco-balich-cerimonia-olimpica/> [in Italian].

13. Smirnova, L. (2024). Cérémonie d'ouverture des JO de Paris 2024: Horaires, parcours, diffusion... Tout savoir sur cet événement historique. Olympics. Retrieved from: <https://www.olympics.com/fr/infos/ceremonie-ouverture-jeux-olympiques-paris-2024-tout-savoir-heure-parcours-diffusion> [in French].

Стаття надійшла до редакції 08.08.2025  
Отримано після доопрацювання 10.09.2025  
Прийнято до друку 17.09.2025  
Опубліковано 30.09.2025